

Bolondos április

Kedves „Katicás” családok!

Áprilistról azt tartják, hogy bolondos, szeszélyes, kiszámíthatatlan. Mindezen jelzőket az időjárás változékonysága ragasztotta rá. „Áprilisban hét tél, hét nyár” – tartja a mondás.

És valóban. Az eddigi áprilisi időjárás sokféle arcát megmutatta nekünk – kaptunk már tőle nyárias meleget, hidegen fújó szeleket, és holnap, holnapután kaphatunk akár dért is, havat is. Áprilisi tréfaként akár kín-rímmel is köszönthetjük egymást a télies zimankóban:

„Szevasz, itt a tavasz!”

Az elkövetkező napokra a szeszélyes áprilisi időjárásról, az időjárást meghatározó tényezőkről – napról, szélről, esőről, hidegről, melegről – szólhat a játék, a mese, a vers, a dal, ehhez próbálok kedvet csinálni Nektek!

És mivel Április a bolondját járatta velünk, bolondozzunk, mókázzunk mi is vele együtt!

Az alábbi játékokat és tevékenységeket ajánlom a témához:

Játék:

Közös játékok a családdal:

Fújjátok el a pingponglabdát az asztal túlsó végére! Próbáljátok közösen és az asztalon tartani.

Fújjatok fel néhány lufit. Kössetek egyet-egyét a családtagok bokája köré, és próbáljátok ráugrással kidurrantani egymását! Jó zenével lehet fokozni a jó hangulatot!

Készítsetek kisebb galacsint papírzsebkendőből. Tegyétek az asztal egyik végére, és fújjátok át a túloldalra. De nem akárhogy ám! A szátokat csukjátok be, az egyik orrlyukatok fogjátok be, és a szabadon maradó orrlyukon fújjátok ki a levegőt. Ezzel a „széllal” adjátok meg a papírgalacsinnak a kezdőlökést. A játék előtt javallott egy alapos orrfújás. Amelyik gyerkőcnek ez még nehezen megy, jöhet a porszívós orrszívó, és a játék majd megtanítja a helyes orrfújást is. ;)

Esőutánzó játék: A családtagok tenyérdörzsöléssel, ujjcsettintéssel, egyre erősödő tapsolással, majd dobogással utánozhatják a gyengébb vagy nagyobb esőzést.

Anyanyelvi játék: ellentétpárok gyűjtése – pl. hideg – meleg, éjjel – nappal, nap-hold, magas-alacsony...

Külső világ tevékeny megismerése:

Környezeti tartalom:

Menjete ki a kertbe, vagy/és sétáljatok a környéken! Tapasztaljátok meg szeszélyes áprilisunk minél többféle arcát – a reggeli dereset, a szeleset, a havasat, az esőset, a naposat, borúsat. Ha közben beszélgettek is arról, amit láttok, tapasztaltok, akkor a gyermekeitek szókinccse rengeteget fog fejlődni. Többször említétek meg, hogy a hideg idő ellenére már tavasz van, elmúlt a tél. Az ideillő ismert mondókákat, versikéket is elővehetitek ehhez anyanyelvünk kincsestárából.

Figyeljétek meg a természet változásait, a tavasz évszak jellemzőit!

Válasszatok ki egy-egy bokrot vagy földből előbújó virágot, és figyeljétek a fejlődését! Nézzétek meg azt is, hogy másképp viselkedik-e hidegebb vagy melegebb, napsütéses vagy borús időben.

Figyeljétek meg a pitypangokat!

Keressetek most virágzó gyümölcsfákat, bokrokat – kertben pl. barack, erdőben pl. galagonya, kökény – figyeljétek meg őket! Készítsetek velük szelfit ;), és tegyétek fel a FB csoportba, ha módotokban áll.

Matematikai tartalom:

- Számláljátok meg a különböző virágok szirmait, leveleit. Hasonlítsátok össze őket – melyiknek van több, kevesebb, ugyanannyi szirma; melyik nagyobb, kisebb, ugyanakkora? Melyik szírom vagy levél milyen formájú – kerek, hosszúkás...stb.
- Hasonlítsátok össze a különböző fákat, bokrokat! Melyik magasabb vagy alacsonyabb? Melyiknek vastagabb a törzse? A fák törzsének, bokrok ágainak vastagságát meg is mérhetitek madzaggal vagy fonállal. A különböző hosszúságú fonalakat pedig megint csak összehasonlíthatjátok egymással.

Verselés, mesélés:

Mondókák, versek:

Évszakok, hónapok

ism:

Tavasz:

Virágzik a barack,

Nyár:

Fészkére jár a madár,

Ősz:

Legelget az őz,

Tél:

Hideg már a szél.

Füzesi Magda: Tavasz

Ha elillan február,
zöldülni kezd a határ
Madárdalra hajladozom,
a lábam is táncra áll.

Szivárványszín a ruhám,
bodzaág a furulyám,
ha dalomat elkezdem,
reték nő a kertekben.

Melegít a nap haja,
száz rügyszemmel néz a fa.

Hogyha egyet rikkantok,
kinyílnak a pitypangok.

ism.: **Január elöl jár,**

Február a nyomán.

Március szántóvető,

Április neveltető,

Május szépen zöldellő.

Június növelő,

Július érlelő,

Augusztus csépelő.

Szeptember gyümölcshezó,

Október borozó,

November télelő,

December pihenő.

<https://www.youtube.com/watch?v=24H-LSbNQqA&t=8s>

Mondóka:

Április bolondja,

Felmászott a toronyba.

Megkérdezte hány óra,

fél tizenkettő,

bolond mind a kettő.

Bíbici Panna, Rákezdi Vince,

Akit ér, akit ér,

Majd elviszi a nagy szél!

Szólás: Bolond lyukból bolond szél fúj.

Végh György: Virághozó április

Elmúlt a tél: itt a tavasz,
minden bokor újra éled
a földből a virágokat
előhúzzák a tündérek.

Április is segít nekik,
megáll minden kicsi fánál –
virágot tűz mindenhová:
tavasz van ott, merre járt már.

Virágot hint a friss szélbe,
száll a színek zivatarja –
s merre elmegy, a kopár föld
virágoktól tarkabarka.

Gyarmati Kata: A szeszélyes Április

Áprilisunknak vicces a kedve,
hótakarókat visz fel a hegyre.
Jégcserepekbe tölti a földet,
sápad a kis mag, mit beleültet.
Hullik az égből hópihe forma,
ölti a nyelvét rózsabokorra.
Nap hova bújt el? Senki se látja,
fázik a lepke, zizzen a szárnya.
Meggyfa virágát dér leharapja,
reszket az erdő apraja-nagyja.
Zűrös e hónap, tél, ami látszik,
Áprilisunk meg jót hahotázik.

Szabó Lőrinc: A szél meg a nap

Licskes-lucskos öreg bácsi,
Hujj, hujj, én a szél vagyok!
Kék udvarban seprűjével
Megkergette a napot.
Szél mondta: Hujj, hujj, hujj!
Nap mondta: bujj, bujj, bujj!
Szél kergette,
utolérte,
jól megverte a napot;
megkergette,
utolérte,
jól megverte,
összetörte,
kék udvarból kiséperte,
kendőjébe bekötötte,
mondjátok meg: hová tette?
Zsebre tette a napot.
Zsebre tette? Zsebre ő!
Azért van most rossz idő.

Ez a verses mese egy 5 éves kislány előadásában, tavaszi héricsekkel teli dombon ülve, tavaly áprilisban:
<https://www.youtube.com/watch?v=zx9m30EogCw>

Mesék:

A nap és a szél versengése - https://gondola.hu/cikkek/6252-A_nap_es_a_szel_versengese.html
A szegény csizmadia és a szélkirály - <https://www.nepmese.hu/mesetar/nepmesek/mesek/a-szegeny-csizmadia-es-a-szelkiraly>
- <https://www.youtube.com/watch?v=0A7XooqzkgE>
Az időjós számár - mikulasbirodalom.hu/mese/matyas/idojos_szamar.htm

A rátóti csikótojás - <https://www.nepmese.hu/mesetar/mesek/trefas-mesek/a-ratoti-csikotojas>

- <https://www.youtube.com/watch?v=jIPLS00PZek>
- <https://www.youtube.com/watch?v=o4ugY6zN5Do>

Lázár Ervin: A báránnyelű-bodorító - <https://www.szepl.hu/irodalom/lazar/kerek/kerek05.html>

- https://www.youtube.com/watch?v=0_OW8ZCCyT8

Lázár Ervin: A nyúl, mint tolmács - <https://www.szepl.hu/irodalom/lazar/hetfeju/hetfeju05.html>

- <https://www.youtube.com/watch?v=wGuyPeLJopQ>

Egy kis ajándék külön a felnőtteknek is: ;)

Pilinszky János: Szeszélyes április

<https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/PILINSZKY/pilinszky00373/pilinszky00383/pilinszky00383.html>

Ének, zene, énekes játékok, zenehallgatás

Ismétlések:

Süss fel nap, fényes nap... - <https://www.youtube.com/watch?v=aK12yXy3RgE>

Ess, eső ess... - <https://www.youtube.com/watch?v=0QiArPN95OA>

Esik az eső... -

Egyenletes lökötés gyakorlása tapssal, majd pedig járással kísérve a dalocskát. Ha nem tömbházban laktok, bátran dobogjatok is hozzá!

Esik az eső, süt a nap, Paprika Jancsi mosogat,

Hát az öreg mit csinál, hason fekszik úgy pipál.

Így szól együtt a napsütést és az esőt kérő dal a „paprikajancsival” a Csalogató együttes előadásában:

https://www.youtube.com/watch?v=LKuFDTZ0QG4&list=RDhnSJ_ne-giQ&index=37

Tavaszi szél vizet áraszt... - <https://www.youtube.com/watch?v=AUxGzsucCEI>

Megfogtam egy szúnyogot, nagyobb volt egy lónál... - citerakísérettel:

<https://www.youtube.com/watch?v=txWb5xso7hA>

Egyperces ízelítő profi bolondozóktól. A felvétel 2021. április 1-jén, bolondok napján készült:

<https://www.youtube.com/watch?v=B3pEvIMCLoc>

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

- Rajzoljátok le szabadon választott technikával annak a mesének az egyik jelenetét, ami a legjobban tetszett!
- Fessetek a tavaszi virágok, virágzó bokrok és fák színeivel egy képet!
- Tegyetek vázába egy szál virágot vagy egy virágzó ágot, és rajzoljátok/fessétek le!
- Rajzoljatok vastagabb papírra napot, esőfelhőt, fújó szelet úgy, hogy kivágható legyen ollóval! Ragasszátok fel egy-egy hurkapálcára, és játsszátok el vele a mesét, ehhez hasonló módon: <https://www.youtube.com/watch?v=aFi2r4XaCLU>
- Időjárásjelző készítése - <https://www.kismesterek.hu/2015/03/idojarasjelzo.html>
- Szélforgó készítése - <https://www.youtube.com/watch?v=OhjnmNNmCnc>
- Színezős- kivágós játék – táncoló udvari bolond: <http://www.garaboncias.hu/Meglepetes.htm>

Mozgás

- A fújó szelet ábrázó síkbáb felemelésekor változtatok „Szél úrfivá”! Mondogassátok különböző hangerővel: „Fussunk, szaladjunk, hadd lobogjon a hajunk!” Ha a szél bábót a felnőttel erősen lengetik ide-oda, akkor álljatok meg, és az ismert mozgással kísérve mondjátok: „Fújja szél a fákat, letöri az ágot, reccs!” (Magasra nyújtott karral hajladozunk, és a “reccs”-re leguggolunk.)

Az esőfelhőt ábrázoló síkbáb felemeléskor üljetek le a földre törökülésbe, és dörzsöljétek össze a tenyereteket, veregessétek váltott kézzel, nyitott tenyérrel a combotokat.

A napocsát ábrázoló síkbáb felemeléskor járjátok el a napot köszöntő táncot szép lassan, pl. így: Guggolásból lassan álljatok fel, és széttárt karokkal nyújtózzatok az ég felé, forduljatok meg magatok körül jobbra is, balra is. Közben énekeljétek a „Süss fel nap...”-ot!

- Cigánykerekezzetek, bukfencezzetek a szőnyegen, ha tudtok; guruljatok erre-arra, ahogyan az udvari bolondok csinálták régen! Találjatok ki mindenféle tornamutatványokat!
- Mozogjatok sokat a szabadban, még akkor is, ha bolondos lesz az időjárás!

Remélem, hogy az ajánlott ötletek, mesék, versek és dalok által sikerül tartalmasabbá tenni az otthon töltött napokat! Bízom benne, hogy hamarosan újra találkozhatunk!

Addig is kíváncsian várom a zárt FB csoportba az elkészült fotókat és rövid videókat!

Szeretettel: Kata néni